

Genesis 37: Gevangen in het web.

Welkom

Votum en zegengroet

Psalm 116: 1, 2, 3 Nieuwe psalmberijming

Wet van onze bevrijder.

Sela: Gebed om vrijheid

Gebed

Kindmoment

Inleiding op Schriftlezing.

Lezen: Genesis 37

Zingen: Psalm 130 uit Psalmen voor nu.

Preek

Psalm 62: 1, 2, 3 (Nieuwe psalmberijming)

Gebed

Collecte

Zingen: Psalmproject 86 Gebed om hulp

Zegen.

Inleiding op Schriftlezing:

We gaan het in de weken naar Kerst over Jozef hebben.

Vorig jaar ging het over Jakob. Jakob, die worstelde met God.

Dat weet u vast nog wel.

Nu gaan de preken over zijn zoon Jozef.

Even terug naar de stamboom:

Dia 4.

Abraham werd bevrijd uit de duisternis van de afgoderij in Ur.

Aan Abraham werden door God grote beloften gedaan: een mooi, vrij land. Kanaän. Een groot nageslacht. En hij en zijn kinderen mochten een zegen zijn voor heel de wereld.

De HERE had grote plannen met deze kleine mensen.

Ook met Jozef, ook al had hij daar pas veel later iets van door.

Dit is nog even de stamboom van Jozef:

dia 5.

Waarom gaan we met Jozef naar Kerst? Wat heeft Jozef met Kerst te maken? Hij leefde bijna 2000 jaar voor Christus. Diep in de tijd.

Nou, dat zult u wel merken in de loop van de weken.

Vandaag het eerste hoofdstuk: Genesis 37.

Om het goed te kunnen volgen nog even een kaartje. Dan ziet u waar Jacob en ook Jozef terecht gekomen zijn.

dia 6.

Jakob gaat in Hebron wonen. In het zuiden. Vlak onder Bethlehem.

Als Jozef zijn broers gaat zoeken moet hij helemaal naar Dothan. Meer naar het noorden. Dat is ver weg: meer dan 70 kilometer. Waarom zijn die broers helemaal daar met hun kudden?

Omdat daar op dat moment veel gras is. Dothan betekent: 'Twee bronnen'. En waar bronnen zijn is water. Daar houden schapen van.

Preek:

Veel mensen laten het geloof los.

Soms omdat mensen denken, dat dat niet meer kan in een tijd vol wetenschap.

Soms uit teleurstelling in God.

Ze hebben heel hun leven in God geloofd. Trouw naar de kerk. Echt naar zijn geboden geleefd. Altijd klaar om te helpen. Offers gebracht.

Maar toch komen ze veel pijn tegen. Ze worden jong ziek. Verliezen een kind. Het huwelijk strand.

En op een dag zeggen ze: 'Kijk eens naar mijn leven! Al de teleurstellingen en pijn. Kijk eens naar wat er allemaal gebeurt in de wereld! Wat kan God eigenlijk?

Bestaat hij wel?

Waarom verbergt hij zich? Waarom antwoordt Hij niet als ik roep?'

Net zoals Jozef zitten mensen zomaar in de put. En in deze corona-tijd kan dat heel snel gaan. Als je vader op de IC ligt en sterft. Als je bedrijf failliet gaat.

Genesis 37 gaat heel direct over deze vragen: 'Waar is God? Waarom verbergt hij zich?'

Niet in de zin, dat wordt uitgelegd hoe het allemaal zit.

We krijgen een geschiedenis. Over het leven van Jozef.

Maar door zijn leven zullen er ook dingen uit ons eigen leven duidelijk worden: je gaat er anders naar kijken.

We letten vanmorgen op een tijd waarin God verborgen lijkt.

Dia 7

We zien drie lijnen in deze geschiedenis:

1. de verborgen diepte van de zonde
2. de verborgen bedoeling van God
3. de verborgen patronen van genade.

1. De verborgen diepte van de zonde.

In Amerika in de staat Washington stond een schitterende berg.

Mount st. Helens.

Een vulkaan. In 1980 is deze vulkaan uitgebarsten.

Hier ziet u een foto van de vulkaan voor de uitbarsting.

Dia 8.

Een heel mooie berg. Met sneeuw bedekt. Paradijs voor klimmers en skieërs.

En let op: er is niets, dat steviger is dan een berg. Niets is stabiel. Vaster.

Maar kijk dan eens naar de berg na de uitbarsting in 1980. Helemaal verwoest.

Dia 9.

Een grote krater.

Maar u begrijpt: al ver voor de uitbarsting was er binnen in de berg al veel spanning opgebouwd.

Giftige gassen. Kokend lava, dat vanuit grote diepten omhoog wordt gedrukt en naar buiten wil.

Van buiten leek alles mooi en rustig, maar van binnen kolkte het.

En na jaren wordt de druk zo groot, dat de top van de berg met grote kracht wordt weggeblazen.

Een zwartgeblakerd litteken blijft over.

Zo was het in het gezin van Jakob.

Het leek allemaal heel mooi. Een groot gezin. Kinderen, kudden. Welvarend. Aan de buitenkant.

Maar: van binnen groeit de spanning. Het kolkte van binnen tussen al die mensen.

Totdat het na jaren ontploft.

Wat was er aan de hand?

Ja, zoveel. Zoveel.

Het begon al met de spanningen tussen Esau en Jakob. Het bedrog, de haat. Daarna de spanningen tussen Jakob en zijn oom Laban. De rare huwelijken met Lea en Rachel. En Lea die perfect door had, dat Jakob veel meer van Rachel hield dan van haar. Mooie Rachel.

Daarna de jaloezie tussen deze zusters. De kille wedstrijd in het krijgen van kinderen. De slavinnen waar Jakob mee moest slapen om nog meer kinderen te krijgen. Het troosteloze sterven van Rachel bij de geboorte van Benjamin.

En dan de spanningen tussen al die kinderen van Jakob en hun wrede streken. Hun overspel. Ze waren de schrik van de buurt. Wat een verdriet voor Jakob!

Jakob bouwde de spanning nog op: het was wel duidelijk, dat Jakob Jozef liefhad. Meer dan zijn broers. Jozef de zoon van zijn liefste. Op een dag gaf hij Jozef een schitterend mooi bovenkleed. Kleurig. Koninklijk.

De broers begrepen dit gebaar heel goed: Jakob zag de oudste zoon van Rachel als de oudste. Als de eerstgeborene. Niet de zoon van Lea, Ruben. Nee, Jozef. Hij was voor Jakob de eerstgeborene en dus de grote erfgenaam. En dat kon in die tijd niet. De eerstgeborene was de eerstgeborene. Punt. Daar kwam je niet aan. En een oudere boog niet voor een jongere. Punt.

Ziet u Ruben kijken als Jozef trots door het kamp loopt met zijn kleurige bovenkleed?!

En dan komen daar ook nog de praatjes van Jozef bij, die zijn vader alles vertelde wat zijn oudere broers allemaal uithaalden.

En dan die dromen nog: op een dag zullen zijn vader en al zijn broers voor hem buigen.

Als je het verhaal hoort, zie je de spanning groeien in de harten van de broers. De jaloezie en de haat groeien in hun hart en als brandende lava barst het naar buiten en blaast het gezin op.

Jozef wordt gepest. Jozef wordt gevangen genomen. En als Ruben niet tussenbeide was gekomen, dan hadden ze hem in een keer de keel doorgesneden. Hij wordt in een put gegooid en de broers gaan zitten eten alsof er niets is gebeurd. Juda komt dan op het "schitterende idee" om hun broertje aan een stel slavenhandelaren te verkopen. Jozef verdwijnt in de duisternis van de geschiedenis. En Jakob breekt als hij het bebloede veelkleurige bovenkleed in zijn handen gedrukt krijgt.

We zien hier iets terug van de enorme kracht van het kwaad. Het kwaad dat zo makkelijk verborgen wordt achter de voordeur. Achter de kerkdeur. Of verborgen ligt in de krochten van een mensenhart. De trots, de jaloezie. Het egoïsme. De geldzucht. Het racisme. Het overspel. De harde ruzies. Zelfs in het gelovige gezin van Jakob.

Aan de buitenkant leek het mooi en welvarend, maar achter de voordeur.....

We zien het in de wereld om ons heen. In wrede dictaturen, oorlogen, onthoofdingen, jongeren die een man van 74 het ziekenhuis in schoppen, pedofiele netwerken, dodelijke virussen....

We kijken het kwaad recht in de ogen.

Het kwaad waar God in het paradijs de mens al zo voor waarschuwde.

Kwade keuzes, waar hij Kaïn ook voor waarschuwde, toen hij zijn broertje Abel tegen de grond had geslagen: "Kaïn, waar is je broertje? Pas op voor de zonde! Want de zonde ligt als een roofdier op de loer om je te verscheuren. Laat dat roofdier niet binnen in je hart, Kaïn, want je kunt er niet tegenop! De zonde zal ook jouzelf kapot maken, als je die binnenlaat in je hart!"

De zonde, het kwaad, is een web dat door de tijd heen wordt gesponnen en mensen gevangen zet. Vaak verborgen.

Maar op een dag komt de explosie. Het verdriet.

2. De verborgen bedoeling van God.

Dia 10.

Waarom laat God dit kwaad bestaan? Waarom laat hij het allemaal gebeuren en grijpt hij niet in?

Als God God is, als God goed is, waarom dan?

Waarom geeft Hij mensen ruimte om te kiezen tussen goed en kwaad? Hij weet toch wat wij zijn?

Wist toch wat er van zou komen!? Hij is God!

Ja, dat is natuurlijk een heel goede vraag.

Ook een van de grootste vragen: 'Waar komt het kwaad vandaan?'. Te groot voor deze korte zondagmorgen. Vanuit de geschiedenis van Jozef nu twee dingen, twee kanten van Gods bedoeling.

Dia 11.

- a. Je vraagt je af: wat moeten wij met zo'n verhaal over zo'n gezin!??

En sterker: wat moet God hiermee?

Want wij kunnen terugkijken.

Wij weten, dat God ook aan dit gezin grote beloften heeft gedaan. Het zou een grote zegen voor de wereld worden.

Anders gezegd: als mensen uit de volken eromheen naar dit gezin, naar dit volk van God, zou kijken, dan zouden ze iets van God zien.

Stel je voor!

Wat konden de mensen zien van God in het gezin van Jakob? Of in het volk Israël later? Of in de kerk van deze tijd? Onze gemeente? Ons leven? Wordt Christus daarin zichtbaar?

Wat Jozef op dat moment niet wist weten wij wel.

Wij kunnen terugkijken.

Wij weten, dat Jozef nu door zijn broers gehaat wordt, verkocht wordt, gedumpt wordt. Hij wordt straks een slaaf. Wordt verleid. Zit jaren in de gevangenis. Vergeten.

Maar: God heeft een plan met Jozef. Hij wordt niet vergeten. Hij wordt onderkoning. Hij mag volken redden van de hongersnood. Door Jozef komt dat hele gezin van Jakob Egypte binnen. Dat zootje ongeregeld. Maar in Egypte, tussen al die afgoden, gaat dit gezin groeien. Het wordt een volk. Het wordt door God met sterke arm bevrijd uit Egypte. Door de Rode Zee. In het beloofde land. En in dat land wordt de grote zoon van Abraham geboren: Jezus.

Door Jezus gaat God volken bevrijden uit de klauwen van zonde en dood. Het kwaad wordt verslagen.

Voor Jozef moet het allemaal toevallig geweest zijn.

Hij wordt er door zijn vader op uitgestuurd. Maar Dothan is ver weg en de vlakten uitgebreid.

Maar toevallig ontmoet hij een man. Die man heeft de kuddes toevallig gezien. Er is toevallig een put vlakbij. Toevallig komt er een karavaan langs. Een kluwe van toevallige gebeurtenissen.

Maar door al die gebeurtenissen werkt God.

Hoe weet ik dat?

Omdat God dat al tegen Abraham had gezegd, dat dit zou gebeuren: dia 12

“Toen zei de HERE: ‘Wees ervan doordrongen, dat je nakomelingen als vreemdelingen zullen wonen in een land, dat niet van hen is en dat ze daar als slaaf zullen zijn en onderdrukt zullen worden, vierhonderd jaar lang. Maar ik zal hun onderdrukkers ter verantwoording roepen en dan zullen ze wegtrekken, met grote rijkdommen’”.

Door Jozef en later door Jezus gaat God laten zien, dat Hij een bevrijder is. Dat hij vol is van genade.

Hij laat zien dat het niet gaat om de vraag hoe goed of sterk wij zijn.

Hij laat door al die zwakke mensen heen zien, hoe sterk zijn genade is. Hoe sterk zijn liefde.

Als je een ding kunt zien aan de kerk, dan is het dit wel: God is barmhartig.

Zo wordt Christus zichtbaar in ons leven: in de bevrijding van onze schuld.

b. Daar komt nog iets bij.

Dia 13.

Want je kunt zeggen: “Mooi, dat God zo door al die gebeurtenissen heen werkt. Maar: moest dat nu zo ruw? Al die haat in dat gezin. En moet je eens kijken wat ze met Jozef doen: ze pakken hem, trekken zijn mooie kleed uit en gooien hem in een put. Letterlijk staat er dat die broers hem strippen. Zoals je de huid van een dier afstript. Wat ruw allemaal. Wat moet Jozef geschreeuwd hebben en wat had hij nu eigenlijk verkeerd gedaan, die jongen van 17 jaar?”.

Had God niet op een andere manier kunnen ingrijpen? Had God niet gewoon kunnen verschijnen en zijn plannen bekend maken?

Als God had gezegd: ‘ga naar Egypte’ of ‘laat Jozef gaan en haat elkaar niet zo’, dan hadden ze dat toch wel gedaan? Als God zelf zou verschijnen!!’.

Zou het?

Zouden die broers elkaar dan in de armen zijn gevallen?

Hadden ze Jozef dan opeens lief gehad?

Als God zou verschijnen? Als een engel je op je fouten wijst?
Nee, dat zou niet werken.
Niemand leert van zijn fouten door het alleen maar te horen. Vaak moet je ervaren dat je een domme keuze maakt.
Hoe vaak horen jongeren niet dat drugs je leven kapot kunnen maken. Hoe vaak horen ouderen niet dat roddel en kwaadsprekerij een gemeenschap kapot maken.
Maar wat doen we?
We doen het toch.
We moeten het vaak niet alleen horen.
We moeten het ook ervaren.
We moeten soms tegen de harde muur van onze eigen zonden opknallen.
Anders gezegd: mensen als wij moeten het kwaad ervaren, anders zoeken we die bevrijding helemaal niet.
En dat is wat God wil: dat wij zelf de gevolgen van het kwaad onderkennen. Dat we zien hoe het kwaad langzaam maar zeker een web om ons heen spint en gevangen zet.
Zodat we met ons hart God zoeken en wat goed is. Met ons hart Christus gaan volgen en gaan doen wat hij zegt. Groeien in vertrouwen op de genade van God.
Vaak grijpt God in door niet in te grijpen.
Als God stil blijft, wil dat niet zeggen dat Hij niet bij je is.

3. De verborgen patronen van genade.

Dia 14

Hoe weet je dat God betrouwbaar is en dat Hij bij jou is en jou genadig is, ook als Hij zwijgt?
Door dat kleed.
Dat veelkleurige kleed.
In je leven kan één pijn, één stuk lijden je hart al breken, wanneer het alle ruimte krijgt.
Zoals Jakobs hart gebroken wordt wanneer hij hoort dat Jozef door een wild dier is verscheurd. Eén verdriet kan je hart al bitter maken, wantrouwig, je blijdschap wegnemen.
Lijden kan jou tot een hard en wrokkig mens maken.
Je voelt je alleen. Ook door God verlaten.

Daarom heeft God ons een kleed gegeven.
Jozef kreeg een kleed.
Een rijk en veelkleurig bovenkleed.
Dit kleed was een zichtbaar teken van Jakobs liefde voor Jozef. Het was het bewijs, dat zijn vader hem aanbad.
Zo geeft de HERE zijn kinderen een kleed.
Een teken, dat Hij echt zielsveel van je houdt.
Hij gaf zijn Zoon als eeuwig bewijs, dat Hij om zijn kinderen geeft.
Hij bekleedt jou met Hem.
Op een dag werd er een zoon van God op aarde geboren, zoon van God.
Ook Hij werd niet door zijn broers aanvaard.
Ook Hij werd verkocht voor wat zilver en verraden door de mensen, die het dichtst bij Hem stonden. Zijn kleren werden van Hem afgestript en naakt werd Hij aan het kruis gehangen. En in de diepte van een donker lijden riep Hij uit: "Mijn God, mijn God, waarom heeft U mij verlaten...?!".
Maar niemand hoorde Hem.
Het bleef stil. God verborg zich voor Jezus.
En de put waarin Jezus viel was dieper en donkerder, dan de put waarin Jozef viel.
Want zijn Vader liet Hem echt los.

Verdriet kan je stukmaken.
Het kan je ook juist dichterbij God brengen.
Want God gaf jou een kleed. En dát maakt, dat je mag beseffen, dat God ook in je verdriet bij je is. Ook al lijkt Hij op dat moment voor jou verborgen. En dat maakt, dat je anders met je verdriet en pijn omgaat.
Je weet, dat je pijn geen straf meer is op jouw zonden.
Door Jezus weten we, dat de Vader ons liefheeft. Ondanks onze zwakheden.
De veelkleurige mantel van zijn liefde legde Hij om mijn schouders.
Dat lijkt ver weg.
Door verdriet en pijn denk je juist vaak: "O, God heeft mij losgelaten en wijst mij af".
Je zit diep in de put en je voelt je alleen en verlaten. Ook door God.
Maar: dat ben je niet!

Het Christelijk geloof is het enige geloof, dat gelooft, dat Gods eigen zoon in de donkere put is afgedaald. Hij heeft de straf op de zonde gedragen. Hij kent het lijden als geen ander. Hij kent de dood als geen ander. En Hij is bij je. Hij belooft verlossing en een nieuw leven op een nieuwe aarde.
Wij mensen willen graag antwoorden.
Waarom sterft mijn kindje?
Waarom word ik ziek?
Wij willen antwoorden: 'Waarom?'.
Maar de HERE geeft vaak geen antwoorden.
Hij vraagt vertrouwen. Hij belooft verlossing.
Jezus is die belofte.
Zorg ervoor, dat je dat kleed krijgt.
Dat veelkleurige kleed van Gods liefde.
Kijk naar Jezus.
God wil jou met Hem bekleden zodat je niet naakt en weerloos bent, maar bekleed met zijn liefde door dit beschadigde leven trekt.
Amen.